

KOMUNIKOJ

Monata informilo de la Kolektivo
de Germanaj Esperanto-Organizoj

Monatliches Mitteilungsblatt der Arbeits-
gemeinschaft Deutscher Esperanto-Verbände

KOLEKTIVO DE GERMANAJ ESPERANTO-ORGANIZOJ

Hannover

Marto 1947

2a jaro, n-o 3

E. Lanti mortis.

La fondinto de Sennacieca Asocio Tutmonda (SAT) kaj ĝia spirita ĉiama gvidinto, (civila nomo: Eugen Adam) mortis la 17-an de Januaro en Meksiko. Li suferis terure pro tumoro encerba, kaj ne plu povante elteni la fizikan turmentigon, per aŭdaca decido mortigis sin sufoke. Lanti estis 67 jara. Lia ĉefa merito konsistas en tio, esti fundamentinta la Laboristan Esperantismon, fiksante ĝiajn principojn kaj ĝiajn-legojn, pravigante ĝian ekziston. Lanti estis granda homo kaj filozofo. En la Esperantista mondo ni vane serĉus similulon. Taksu la grandecon de la perdo, kiun suferis nia movado, povas nur tiuj Esperantistoj, kiuj konis lin kaj liajn verkojn. Kiuj povas havigi al si „Vortoj“, „Leteroj“, „Manifesto de Sennaciisto“, tiuj nepre ne malzorgu pri studema kaj atenta legado de tiuj Lanti-aj verkoj. Ili havos eksterordinaran spiritan profiton. Ni ne forgesu ankaŭ, ke Lanti iniciatis kaj akcelis senlace la verkadon de „Plena Vortaro de Esperanto“, la lasta revaĵo de d-ro Zamenhof. Sen Lanti ni ankorau ne posedus tiun normverkon de la lingvo.

Kvankam la lingva flanko multe interesis lin, tamen li ne idoligis la ilon, sed konsideris ĝin kiel potencan rimedon por antaŭenigi la homaron. Li diris kaj pruvis per faktoj, ke la per-Esperanta agado estas la plej bona por-Esperanta propagando

Eĉ kontraŭuloj de liaj ideoj rekonos la profundecon de lia pensado kaj honoros kun ni lian memoron.

N. Bartelmes.

Pri Japanio.

Honorante la memoron de la mortinta antaŭbatalanto Lanti, ni represas parton de artikolo aperinta en la „Satana Bulteno“ de Januaro 1942.

Ĉe al eksicio, ke iam la infanmortigado estas grand-skale praktikata en Japanio, kredeble kelkaj legantoj pensos, ke tio signas barbarecon. Sed racie pensanta homo povus rebati, ke pli barbare estus permesi, ke ĵusa naskito senkonscia vivu dum pli malpli longa tempo kaj poste mortu pro malsato kaj mizerio. Almenaŭ mi povas atesti, ke en Japanio la infanoj estas bone traktataj, eĉ dorlotataj, kaj ke la lernejoj estas bone prizorgataj.

Japanio estis jam kulturita, kiam eŭropanoj vivis en sovaĝa stato. Ankoraŭ nun la japanoj havas la senton, ke ili estas pli kulturitaj ol blankuloj, kiuj eniras siajn domon kaj ĉambrojn kun ŝuoj ĉe la piedoj. La planko de japanaj domoj estas kovrita per matoj, kiujn neniam premas la plando de ŝuo.

Pri la grado de kulturo de blankuloj kaj flavuloj mi mencios du faktojn, kiujn proprikule mi povis observi. En 1914, kiam eksplodis la milito inter Francio kaj

La prezidanto de la Esperanto - Societo Frankfurto-M., samo

Ludwig Puff

mortis la 15-an de Februaro 1947 post mallonga malsaneco. Samideano Puff estis malnova Esperantisto, entuziasma pioniro, kiu senlace kaj sperte propagandis Esperanton en Frankfurto, Germanio kaj eksterlandaro, unua loke en la vicoj de la laboristoj. Li estis ankaŭ aŭtoro de Esperanto-lerolibro laŭ rekta metodo multe uzita en la eksterlandoj. Kamarado Puff estis post la dua mondmiilito ĉefperanto de SAT por Germanio.

La enterigo okazis la 20-an de Februaro, la funebren ceremonion partoprenis multegaj personoj, inter ili pli ol 50 geesperantistoj. el Frankfurto, Gr.-Gerau, Mainz-Bischofsheim, Rüsselsheim, Stadt Prozelten, Biebrich kaj Darmstadt. Ĉe la entombigo paroladis en la nomo de SAT kamarado Bepperling. Por ESOFO paroladis esperantlingve samideano Donner kaj por la E-grupo Rüsselsheim la vicurbestro samideamo Schmidt. — Honoro estu al la memoro de la mortinto!

Germanio, mi vidis en Paris popolamasojn, kiuj sovaĝe disrompis la vitrojn de butikoj kaj magazenoj, kies montrufenestroj surhavis germanaspektan nomon. Mi estis en Japanio, kiam komenciĝis la milito inter Ĉinio kaj Japanio. Nenie mi vidis nek aŭdis pri scenoj similaj al tiuj viditaj en mia naskiĝlando. Tiam en Japanio estis almenaŭ 50.000 ĉinoj. En la kvartalo, kie mi loĝis en Osaka, estis relative multaj restoracioj ĉinaj. En ili ĉio funkciis kiel en normala tempo.

Versajne kelkaj legantoj miroj, ke mi, sennaciisto, parolas simpatie al la japania popolo. Ili pensos, ke male, mi devus senti nur abomenon por lando, kie la amo al la patrio atingis la plej altan gradon. Tamen ne aliigis mia opinio, ke la patriotismo estas ia mensa malsano, ke la ekzisto de nacioj estas plago por la homaro. Sed mi penas pri ĵuguri racie kaj ne pasie, sente. Kaj tion farante, mi pli facile komprenas la donitojn de l'problemo: malriĉa, inteligenta, laborema popolo sufiĉigas en siaj malgrandaj insuloj, dum tutu kontinento kiel Aŭstralio, ekzemple havas apenaŭ 8 milionoj da loĝantoj, dum en la tuta Ameriko la loĝateco ankaŭ estas tre maldensa.

La Versaja kontrakto generis la hitlerismon; la egoista konkeremo de l'blanka raso generis la nunan situacion en la Pacifiko.

Per laŭcela praktikado de Esperanto ni devas penadi por akiri menson de mondĉivitano. En Esperanto regu ia patriotismo planeda . . .

Per tia penado ni povas almenaŭ ĝui la senton, ke ni mem ne havas respondecon en la naciecaj frenezajoj nunaj — kaj estontaj.

E. Lanti.

El la grupoj.

Hannover. La sindikat-junularo arangis je la 20-a de Februaro amuzan vesperon, kies programon prizorgis la Esperanto-junularo. Sam-o Schalmey faris mallongan paroladon pri Esperanto kaj poste estis iudataj teatrajetoj kaj kantataj kantoj en Esperanto kaj germana lingvo. Sam-o Redeke arangis eksposicion de Esperantajoj kiuj trovis la egan intereson de la junuloj. Entute bona sukceso por Esperanto.

— La general-kunveno de la grupo okazos je la 20-a de Marto, 18-a horo en nia kunvenejo Escherstr.

— Popolaltlernejo: Kurso por komencantoj ĉiumerkrede je la 18-a horo en la Sophienschule, Seelhorststraße. Gvidanto: Schalmey.

— La Esperanto-junularo kunvenas ĉiuvendrede je la 18-a horo ĉe Kliemann, Hugo-Preuss-Str. 56.

— Subgrupo Hainholz: kunveno ĉiumerkrede je la 18-a horo ĉe sam-o Dederichs, Am Hopfengarten 4.

— Subgrupo Herrenhausen-Stöcken: kunveno ĉiumerkrede 19.30 ĉe sam-o Schorcht, Clausthaler Weg 10.

— La subgrupoj Kleefeld, Döhren, Ricklingen, Glocksee kaj Südstadt komencos ilian laboradon dum monato Aprilo.

Gehrden. La grupo ĉiam pligrandigas kaj sam-o Kraft gvidas kun bona sukceso Esperanto-kurson por komencantoj.

Barsinghausen. Am 21. März beginnt ein Kursus für Anfänger, Leitung sam-o Weise.

Göttingen. Die Gruppe „Libereco“ veranstaltet zur Zeit zwei Lehrkurse. Der erste Kursus für Teilnehmer mit fremdsprachlichen Vorkenntnissen findet jeden Dienstag von 18—20 Uhr statt. An diesem Kursus beteiligen sich durchschnittlich 20—25 Personen, meist Studenten. Der zweite Kursus für Teilnehmer ohne fremdsprachliche Vorkenntnisse läuft ebenfalls Dienstags, aber von 20—22 Uhr. Teilnehmerzahl durchschnittlich 15 Personen. Den 1. Kursus leitet Dr. Josef Jessen, Lektor der ital. Sprache; den 2. Dr. Rudolf Seidel. Die Kurse finden Nikolausberger Weg 67 statt. Von eigentlichen Gruppenabenden wurde des Kohlenmangels wegen abgesehen.

Bad Pyrmont. Je la 11a de Februaro la grupo arangis tre varioplenan vesperon por plezuro kiu estis vizitata de ĉirkaŭ 80 personoj. Sekve de la grandaj streĉadoj de la prezidanto, sam-o Düll, la multaj malfacilegajoj estis forigitaj kaj la vespero estiĝis granda sukceso por la grupo. Artaj prezentadoj kaj danco ĝojigis la vizitantojn kaj parolado de la sekretario pri la stato de la Esperantomovado tutmonda donis sukceson por la aligo de novaj membroj kaj anoj.

Krefeld. Sabato, la 8an de Februaro konsiderinda nombro da gesinjoroj kunvenis tie ĉi, por reaktivigi la laboron por nia lingvo. Ĉiuj kunvenintoj deklaris sin membroj de la Esperantounuiĝo Krefeld, kiu pro diversaj malbonaj cirkonstancoj kvazaŭ malaperis. Nova estraro estis elektata. Prezidanto estas sam-o Johannes Schröder, (22a) Krefeld, Lindenstr. 5; kiel sekretario funkcios sam-o O. Brandt, Marktstr. 230, telefono 2 02 96, kaj la instruajn aferojn administracios la studkonsilistino sam-ino d-ro Christa Spruch, Ostwall 52. La semajno-kunvenoj provizore okazos ĉiun merkredon je la 20-a horo en la Hubertusschenke, Marktstr. 80, telefono 268 08.

Wolfsburg. La propaganda farita de sam-o Lüer havis sukceson. Ĝis hodiaŭ anonois sin dek personoj. Pliaj lernantoj sekvas. Oni intencas instrui Esperanton en kurso ĉe la popolaltlernejo. La propono jam estas akceptita. La instruado komencos dum Aprilo; instruanto estos sam-o Lüer, Goethestr. 31.

Darmstadt. La sukceso de nia varblaborado estas nun pli ol cent gemembroj. Novajn efikajn varb-

foliojn ni ĉie elpendigis kaj en Eberstadt ni mursurfixis elmontron keston por montri al la publiko la progresadon de nia movado. Por niaj gemembroj ni eldonas depost Januaro monatajn cirkulerojn. Kunvenoj: ĉiun duan kaj kvaran lunon de la monato 20-a horo ĉe Dürker, Bismarckstr. 100.

Mannheim. Gruppenabende: jeden Samstag 19 — 21 Uhr im Lokal Ludwig, U 5 1. (Brennholz mitbringen!) Am 14. Januar konnten wir den bisher größten Anfängerkursus im Lokal „Kleines Apollo“, G 7 1, beginnen.

— Einen schönen Beweis nicht nur für den praktischen Wert des Esperanto für persönliche Zwecke, sondern vor allem auch für die Solidarität und Kameradschaft der Esperantisten über die Sprachengrenzen hinweg erhielten unsere gesam-oj Osmer. Durch Vermittlung einer französischen Esperantistin gelang es, nach jahrelanger Unwissenheit, mit Hilfe der Groeninger Esperantisten Aufklärung zu schaffen über das Grab ihres in Holland gefallenen Sohnes. Das Grab wird in Obhut und Pflege der Groeninger Esperantisten genommen.

Stuttgart. En popol-akademio ni havas nuntempe po du kursoj por komencantoj kaj progresintoj, entute 65 partopenantoj. La grupo havas centkvindek membrojn. Sam-o Wagner paroladis en Radio Stuttgart je la 12. 1. 47.

— Gruppenabende im „Paulanerbräu“ von 18.30 — 20.00, oberes Zimmer. Vor allem für die Neulinge in unserer Bewegung: 13. März „Interesaj tradukoj“ — 27. März „Malnovaj kaj novaj korespondajoj“. (Kunporto materialon!) — 7. April Paska promenado. Zu diesem Osterspaziergang sind alle Angehörigen unserer Mitglieder ebenfalls freundlich eingeladen. Treffpunkt um 14 Uhr Haupteingang des Hauptbahnhofes Stuttgart.

Berlin. Gruppenabende: Neukölln wie bisher jeden Donnerstag 18.30 Uhr Sonnenallee 10, für Anfänger und Fortgeschrittene. — Nord-Ost: jeden 2., 4. und 5. Montag 19.15 Uhr bei Mann, Prenzlauer Allee 43. — Hermsdorf: jeden 3. Sonntag im Monat 19.30 Uhr „Zur Mühle“ Berliner Str. 145. — Wilmersdorf: jeden Montag 18 Uhr, Restaurant Emmermacher, Pfälzburger Str. 24 (U-Bhf. Hohenzollernplatz). — Weitere Gruppen sind in Gründung in Charlottenburg, Mahlsdorf und Schöneberg.

Münchberg-Ofr. Im Rahmen der Sport- und Kulturgemeinschaft Münchberg läuft zur Zeit ein Esperanto-Kursus für Anfänger. Aus den am Schluss des Kurses verbleibenden Schülern und einigen „alten“ Esperantisten soll sich unsere zukünftige Gruppe zusammensetzen.

Leipzig. Am 1. März sprach im Radio Leipzig sam-o Wilh. Bengert über Esperanto. Nach einem Hinweis auf die Notwendigkeit der sprachlichen Verständigung im Handel, Verkehr und in den internationalen Organisationen berichtete er über das antifaschistische Esperantotreffen in Dresden und die Erfolge des Esperanto in Österreich und Frankreich.

A E S. (Arbeitsgemeinschaft der Esperantisten in der Sowjetzone) Die Zentralstelle befindet sich in Dresden. Anschrift: Paul Köckeritz, Dresden A 29, Klopstockstraße 56. Die regelmäßige Herausgabe eines Mitteilungsblattes ist noch nicht möglich.

Frankfurt a. M. Grandaj kunvenoj kun paroladoj okazas ĉiun trian dimanĉon de la monato je la 15-a horo en la Mendel-salonego, Ffm. Braubachstr. 18 (Städt. Gesundheitsamt). Dum la januara kunveno parolis kamardo Bepperling pri travivajoj kiel rifuginto en svedio. La parolado estis en Esperanto, laŭstile modela kaj laŭenhava treege interesa. La salinego estis plenplena.

— La lasta monata kunveno okazis la 16-an de Februaro en Mendelsalonego, Braubachstr. Paroladis la

ukraina samideano Sergej Stepanow pri la temo „Cu Esperanto estas lingvo?“

— En Februaro 1947 mortis la edzino de la honor-prezidanto de ESOFO, sinjorino Barthel en Frankfurto. Si mem estis ankaŭ esperantistino. Kiel artistino ŝi multe subtenis speciale per artistina kantado la Esperantomovadon dum Esperanto-arangoj antaŭ la dua mond-milito.

— Ĉiun kvaran dimanĉon de la monato okazas promenado tra la urbo aŭ ekskurso en la ĉirkaŭaĵo de Frankfurto.

— Ĉiusemajnaj ekzercunvenoj: Fft - Praunheim: ĉiujaude je la 20-a horo ĉe sam-o Rabel, Pützerstr. 102 Fft - Nordend: ĉiumarde je la 19:30-a horo ĉe sam-o Rostig, Günthersburgallee 27

— Nova kurso: En Frankfurto-Höchst komencis nova kurso kun 16 partoprenantoj.

— La 23-an de Februaro posttagmeze okazis komuna promenado de la esperantistoj laŭlonge de la rivero Main.

— Stacidomaj tabuloj: per la informo-tabuloj en la Frankfurta ĉefstacidomo kaj en la Orienta Stacidomo la Frankfurta Esperanto-Societo (ESOFO) interrilatas daŭre kun eksterurbaj gesamideanoj. Tiu malmultekosta propagand-sistemo estas tre rekondinda.

— La 23-an kaj 24-an de Aŭgusto okazos en Basel la internacia kongreso de la frimasonoj. La prezidanto de la grupo, sam-o Karl Barthel, estas invitata partopreni kaj petas ĉiujn frimasonojn, interrilati kun li pro organizaj demandoj.

Gross-Gerau. Meze de Januaro 1947 komencis Esperanto-kurso kun 38 lernantinoj. La kursestro estas samideano Jozefo Suchy.

Bonn. Die Volkshochschule hat Esperanto in ihren Lehrplan aufgenommen. Ein Anfängerlehrgang, geleitet von sam-o Ernst Fischer, hat am 20. 1. 1947 begonnen.

Kiel. Ab 26. März beginnen wieder Übungssabende, und zwar jeden Mittwoch, 19.00 Uhr, Schule Sternstr., Raum 12. Gäste sind immer willkommen. — Unsere Jahres-Hauptversammlung findet am 16. April im gleichen Raum um 19.00 Uhr statt.

— Der erste Esperanto-Kursus an der Volkshochschule war recht gut besucht. Im Mai beginnt an der Volkshochschule ein neuer Kursus für Anfänger.

IEL. La peranto Oscar Bünnemann, (24a) Hamburg 13, Isestraße 79 III, telefono 53 05 71, poštēka konto „hmb 318 83“, bankkonto Vereinsbank in Hamburg Abt. Barkhof Nr. 60, petas, ke ni informu la legantojn pri tio, ke:

La kotizoj estas pageblaj al li, nome:
RM 20,— MA (membro-abonanto, kun revuo kaj jarlibro),
RM 40,— MS (membro-subtenanto, sama rajto),
RM 8,— MJ (membro nur kun jarlibro, sen revuo),
RM 15,— A (nura abonanto, sen membreco, sen jarlibro).

— Post Marto aŭ Aprilo supozeble definitive funkciros la kunsidiĝo inter IEL kaj UEA; estas eble, ke tiam ŝangiĝos la nomoj de la organizo kaj ĝia organo; sed tio ne influos la rajtojn de la aliĝintoj.

— Estas senutile, skribi al la peranto pri alilandaj libroj aŭ gazetoj; la senvaloreco de nia mono, eksterlande, malhelpas la havigon de tiaj presaĵoj. La peranto ankaŭ ne havas tempon, por doni individuan respondon al ĉiu demando.

— Aniĝantoj bonvolu indiki siajn plenajn nomojn; ofte alvenas aniĝoj, en kiuj la antaŭnomo estas indikita per nura komenclitero; oni tiom ne scias, ĉu temas pri virino aŭ viro.

Der „Service des sondages statistiques“ in Frankreich hat in einer Rundfrage festgestellt, daß 65 v.H. der befragten Personen sich für die Einführung des Es-

peranto-Unterrichtes in die Schulen ausgesprochen haben, während 20 v. H. dagegen stimmten.

Federacio de Unuigita Junularo. (Federation of United Youth). En Ameriko ekzistas mondjunulara organiza, kies celoj estas tre similaj al nia internacia ideo: interpopola alproksimiĝo, kontraŭeco al milito ktp. La federacio uzas en la korespondado ankaŭ Esperanton. Pli detala raporto en la sekvonta eldonaĵo.

La Internacia Budhana Ligo Esperantista dissendas la unuan komunikon en Esperanto kaj germanajn foliojn pri Budhismo kontraŭ duoblaj aŭ kvaroblaj letero-postmarkoj. Esperanto-tradukoj de vortoj de la unua racia homo kaj liberpensulo Budho estas eldonataj. Adreso: E. Preibisch, (22c) Köln-Brück, Mauspfad 731.

Lehrstuhl für Esperanto. An der Universität München wurde ein Lehrstuhl für Esperanto eingerichtet, auf den sam-o Dr. Ziegler berufen wurde. (Ni gratulas!)

Igel. — In Schweden wurde die Internacia Grafika Esperanto Ligo wieder gegründet. Alle Esperantisten graphischer Betriebe der ganzen Welt werden zur gemeinsamen Zusammenarbeit aufgerufen. Wenn Sie wünschen, daß sich Esperanto mehr und mehr in unseren Berufsgruppen verbreiten soll, treten Sie der Fachorganisation **Igel** bei. Die Bezeichnung „grafika“ umfaßt alle Sparten der Schwarzen Kunst. (man-k maslkompostistoj, presistoj, litografistoj, klisfaristoj, librobindistoj, fotografistoj, ktp.).

Mitgliedsbeitrag 1947 RM 5,— zahlbar an Reinhard Uhde jun., 23 Bremen, Kornstraße 156, der auch genaue Auskunft erteilt.

„La ĝusta vojo“ ist der Titel eines vierseitigen Rundschreibens mit vorwiegend religiösem Text, für katholische Esperantisten, dessen Ausgabe Nr. 1 im Januar 1947 erschien ist. Herausgeber: Kaplan L. Thalmaier, Expedition: Maria Schötl, München 19, Schulstr. 26, Abonnement jährlich (6 Nummern) 4,80 RM.

Ist Charlie Chaplin Esperantist?

Diese Frage können wir nicht beantworten, wohl aber ist bekannt, daß der große Filmschauspieler in seinem Film „The great Dictator“ Esperanto für alle in den Bildern des Films vorkommenden Aufschriften angewendet hat. Er hat damit das Verdienst, Propaganda für die Welthilfsprache gemacht haben. Chaplin ist bestimmt ein Freund aller Unterdrückten, Internationalisten und derjenigen, die für die internationale Völkerverständigung und den Weltfrieden eintreten. Einige Aussprüche von ihm selbst bezeugen das:

„Jeder Soldat ist gefährlich. Ich habe mich immer vor Soldaten gefürchtet. Wir müssen hoffen, daß alle, die von den Fronten zurückkehren, sich nicht als Soldaten, sondern als Menschen fühlen. Jeder Krieg raubt der Menschheit einen Teil ihrer Seele, zerbricht etwas in jedem Menschen. Die Tragödie unserer Jugend besteht darin, daß sie gezwungen war, sich selbst und ihre Menschlichkeit zu verleugnen, um unsere demokratischen Ideale zu retten. Nun ist es unsere Pflicht, dieser Jugend beizustehen, damit sie in sich selbst die verlorene Menschlichkeit wieder aufbauen kann. Wir müssen ihr den Glauben wiedergeben, daß alles darauf ankommt, wirklich menschlich zu sein.“

„Ich lehne auch Bezeichnungen wie „Veteran“ oder „Ex-Frontkämpfer“ ab. Sie werden zu einem Abzeichen, das ihre Träger von ihren Mitmenschen absondert. Die jungen Menschen müssen vergessen, daß es eine Zeit gegeben hat, in der sie kein normales Leben führen durften.“

„Viele sagen von mir, wenn sie über mich sprechen: er ist ja garkein amerikanischer Staatsbürger! Doch ich fühle sie so stark in mir, daß ich gar keine Dokumente brauche, die meine amerikanische Staatsbürgerschaft bezeugen. Ein Stück Papier macht niemand zum Staatsbürger. Ich bin Amerikaner, weil ich dieses Land liebe. Und nur der Zufall wollte es, daß ich in einem Elendsviertel von London geboren wurde. Ebenso hätte ich in Indien oder Sibirien auf die Welt kommen können. Ich habe nicht das Gefühl, als ob ich einer bestimmten Nation angehören würde. Ich bin nur ein winziger Teil der großen Menschheit. Und ich identifizierte mich nicht mit einem bestimmten Land. — Ich habe die ganze Welt bereist und mich überall zuhause gefühlt. Ueberall fand ich Menschen mit den gleichen Problemen — in Indochina, in Japan und in Europa. Warum spricht man soviel über die Verschiedenheit der Nationen? Sieht man denn nicht ein, daß die Welt dadurch nur kleiner wird? Radio, Telephon und Flugzeuge haben alle Grenzen aufgehoben. Wir bilden eine ökonomische Einheit und sollten auch eine geistige bilden. — Kriege können aus der Welt geschafft werden durch gegenseitigen Verständigungswillen und eine einheitliche Sprache für die Völkerverständigung.“

Kontraŭ la milito!

La Germana Pacosocieto Hamburgo petis de la Hamburga Esperantosocieto subtenon per jena legopropono al la landaj parlamentoj:

- 1) Milito estas krimo kontraŭ la homaro.
- 2) Kiu instigas al milito, preparas militojn, glorigas militojn, ĉu per diroj, verkajoj aŭ ilustraĵoj, aŭ kiu invitas al partopreno en milito, estas krimulo kaj estos traktata kaj punata kiel krimulo.
- 3) Kiu laŭ la spirito de tiu ĉi lego estas jugata kulpa, povos suferi ĉiajn legajn punojn. Krom tio li povos perdi la rajton de ŝtato, liaj havajoj povos esti forprenataj, kaj povos al li esti malpermesata, havi publikan oficon aŭ labori kiel verkisto, kiel journalisto aŭ kiel edukisto.
- 4) Peto por persekuto kaj puno en la senco de tiu ĉi lego povos esti prezentata de ĉiu germana ŝtatano.

Per tiu ĉi legopropono la Germana Pacosocieto intencas forigi mankon, kiu restas ankoraŭ post la Nuremberga procesoj kaj jugoj. Mankas ĝis nun la lega ebleco, respondecigi ankaŭ tiujn personojn, kiuj — eĉ se ili ne havas altajn oficojn en la ŝtato — glorigas la militarismon kaj gian sekvon, la militon, kaj kiuj propagande preparas la militon per diroj, skribajoj aŭ ilustraĵoj kaj tiel kreas la mentajn kondiĉojn favorajn, por entuziasmi denove por iliaj militemaj ideoj.

Ne temas ĉi tie nur pri la personoj, kiuj vidas en la milito kaj ĝiaj preparoj fonton de grandaj profitoj, sed precipe pri tiuj personoj, kiuj pro erara patriotismo rigardas la militon kiel „la lastan rimedon“, kiel „naturan okazacon“ aŭ kiuj deziras daŭrigi „la militarisman tradicion, kiu grandigis nin“.

La Germana Pacosocieto Hamburgo, kies prezidanto, s-ro Max Stierwaldt, (24 a) Hamburgo 1, poštakto 624, estas Esperantisto, prezentis tiun ĉi proponon al la Hamburga Parlamento kaj petas, ke la gesamideanoj disvastigu ĝin inter en- kaj eksterlandaj Esperantistoj aŭ en aliaj medioj. La Esperantosocieto en Hamburgo pripololis la proponon dum sia kunido de la 6a de marto kaj unuanime decidis apogi ĝin.

Ne estas oportune, diras la Pacosocieto, ke ni atendu ĝis kiam ekzistas centra germana registaro; jam nun la landaj parlamentoj akceptu la proponon, kaj se poste formiĝos centra registro, ĝi povos konfirmi ĝin por la tutu landaro.

Kompreneble, la teksto de la propono povos esti prilaborata de juristoj kaj specialistoj pri interpopola juro; sed en la esenco kaj idea enhavo ĝi restos sama.

Wir bitten unsere Leser, schriftlich ihr Einverständnis zu erklären zu Händen von sam-o Paul Schalmey, (20 a) Hannover, Bebelstraße 7, um zu bekunden, daß auch KOGEO die vorstehende Entschließung unterstützt.

Journalisten, die sich nicht verstehen.

Die zehn amerikanischen Journalisten waren vier Wochen unterwegs gewesen. In Hannover wartete ihrer eine Zusammenkunft mit Ministern und Journalisten. Es war an Alles gedacht, nur nicht daran, daß die Amerikaner kein Deutsch verstanden und die Deutschen kein Englisch.

Wie hatte doch, Trauer in der Stimme, Lord Beveridge bei einem kürzlichen Besuch gesagt: „Zwei Sprachen muß jeder Mensch mindestens sprechen, wie sollen die Völker einander sonst näher kommen.“

So aber standen die deutschen Journalisten mit den deutschen Ministern zusammen und die amerikanischen Gäste unterhielten sich mit ihren aufmerksamen englischen Gastgebern.

Da kann man nur sagen, frei nach Heinrich Heine: Mein Esperanto, da hast du gefehlt!

Kongress in Bern.

Kongreß 1947. Zu dem vom 26. Juli bis 2. August in Bern stattfindenden Internationalen Esperanto-Kongreß liegen bereits Anmeldungen aus 25 Ländern vor, u. a. aus Südamerika, Afrika und Australien. Das verwunderliche ist wohl, daß den größten Anteil an den bisherigen Anmeldungen die Engländer haben. Vielfach ist gegen Esperanto eingewandt worden, das prakti-

tisch das Englische bereits Weltsprache sei. Die Engländer selbst scheinen also nicht dieser Ansicht zu sein.

Kristana Esperantista Ligo Internacia (KELI) bittet alle früheren deutschen Mitglieder und neue Freunde um Bekanntgabe ihrer jetzigen Adresse an s-ano Paul Hübner, (22 c) Köln-Dellbrück, B. Gladbacherstraße 1095.

Esperanto im Parteiprogramm. Die Sozialdemokratische Partei Japans hat als § 2 ihres Parteiprogramms die Forderung auf Einführung des Esperanto in allen Schulen aufgestellt. Ono Syunli, der führende Mann der Partei, setzt sich lebhaft für Esperanto ein. Augenblicklich lernen an jeder Universität Japans gegen 2000 Studenten Esperanto, um es nachher im Volke zu verbreiten, „denn“, so bemerkt das Wahlmanifest, „wenn die Welt den Frieden will, so müssen die kleinen Leute sich verständigen können, und dazu bedarf es einer neutralen Sprache.“ Das mehr bürgerlich demokratisch eingestellte „Institut für dauernden Frieden“ in dem Marquis Tokugawa Präsident ist, legte seinen Beamten ebenfalls nahe, Esperanto zu lernen.

Aus unserer Briefmappe. „... Ich stehe schon seit längerer Zeit mit Esperantisten des Auslandes in Verbindung und ich bin erfreut über den Geist, der unter Esperantisten außerhalb Deutschland herrscht. Man kann sagen, daß die allerwenigsten einen Groll oder gar Haß gegen die deutschen Esperantisten hegen, denn sie wissen, daß diejenigen Deutschen, die sich mit Esperanto befassen, von jeher bereit waren, an einer internationalen Völkerverständigung mitzuhelpen. Vom Auslande her müßte nach meiner Meinung auch die Hilfe für unsere Werbung usw. kommen, denn wir verfügen ja noch über ganz wenige Hilfsmittel. Hoffentlich folgt die Tat dem Wunsche! ...“

Geldsendungen für Komunikoj erbeten an Adresse: Max Walter (20 a) Hannover, Steckerstr. 9. Postscheck-Konto Hannover 1096 41.

Unser Hilferuf betr. Druckpapier für „Komunikoj“ hat uns von allen 1500 Lesern eine einzige Zuschrift eingebracht — eine Beschwerde über zu wenig gelieferte Exemplare! Auch ein „Erfolg“.

Ekzercangulo.

Die richtige Anwendung des „n“ am Wortende scheint für Anfänger und Fortgeschrittene ein schwieriges Problem zu sein. Der nachfolgende, als Uebung und grammatisches Rätsel gedachte Text enthält 14 unrichtige Anwendungen und Ausschreibungen des Buchstabens n, neben 6 weiteren grammatischen Fehlern. Die Korrektur der Fehler möge für die Leiter der Gruppenabende eine Anregung sein zu eingehender Behandlung der so schwierigen „n“-Frage!

„Ian tagon anasino sidadis sur sian neston elkovantan sia ovoj. Tiu okupado tamen sin preskaŭ enuigis, ĉar apenaŭ unu amikino faris al ŝi vizito. La aliajn geanasojn naĝadis sur la lageto, okupatajn kun siaj propraj aferoj. Fine unu ovo ekkrevi, jen alian, poste trian, ĝis dekdu ovojn estis fendiĝinta. Nur la plej grandan ovon restis ankoraŭ nefendiĝinta“ (kovi — brüten, enuigi — langweilen, krevi — bersten, fendi — spalten).

Leterkesto.

V. d. H. B. La artikolo, kiun vi kritikas, nek povis ne volis esti kompleta, seka denombro de la kongresoj. Ni nur celis montri por la ne-Esperantistoj, ke jam antaŭ jardekoj miloj da homoj el multaj landoj interkompreenis per Esperanto. Volonte ni akceptus mallongan artikolon pri la SAT-kongresoj.

H. W., Kö. Ni dankas por via informo. Bonvolu sendi al ni artikolon ne tro longan pri la FUJ.

Dr. E. F., S. Forsendi uzitaĵojn poštmarkojn al eksterlando ne jam estas permesata, sed vi rajtas afranki viajn leterojn filatele.

Esperanto-varbiloj. Nom- kaj varbstampiloj, presklišioj, kinejo-diapozitivoj estas haveblaj ĉe Waldemar Reinhold, Duisburg, Johamiterstr. 84.

Esperanto, die Völkerverbindende Sprache; Briefmarkensammeln die Völkerverbindende Freizeitbeschäftigung. Filatelisten kaufen günstig bei Robert Schmitz, (16) Groß-Bieberau (Odenwald).